

ORGANIESE CHEMIE

DEFINISIES

Naam: _____

Jou Selnommer: _____

Jou e-posadres: _____

Markovnikov se reël

Gedurende die addisie van HX (X = halogeen) en water aan onversadigde verbindings, heg die H-atom aan C-atom wat reeds die meeste H's het. Die halogeen heg dan aan die ander C-atom.

Voorvoegsels

1 – mono
2 – di
3 – tri
4 – tetra

Agtervoegsels

1 – met	6 – heks
2 – et	7 – hept
3 – prop	8 – okt
4 – but	9 – non
5 – pent	10 – dek

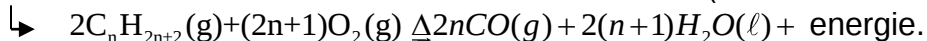
Volledige verbrandingsreaksies

Koolstof brand met 'n oormaat suurstof en CO₂ en H₂O is al produkte wat vorm.

Onvolledige verbrandingsreaksies

Koolstof brand met 'n te kort aan suurstof en CO (koolstofmonoksied) en water vorm.

Stappe vir balansering van verbranding:

- Skryf elke stof se formule neer.
- Sit 'n 2 voor koolwaterstof se formule.
- Balanseer eers die koolstowwe en dan die waterstowwe.
- Balanseer die suurstowwe.
- Maak seker dat dit eenvoudigste verbindingsverhouding is.

Gekonjugeerde diene

- Wanneer dubbelbindings mekaar in 'n koolstofketting opvolg.
- Elektrone is gedelokaliseerd, dus nie beperk tot dubbelbinding nie, maar is vry om uitgesprei te word oor dubbel/enkelbindings.

Zaitsev se reël

Indien meer as 1 produk tydens eliminasië moontlik is, sal die hoofproduk die alkeen met die hoogste gesubstitueerde dubbelbinding wees.

Viskositeit

- Verwys na graad van vloeibaarheid van 'n stof.
- Hoe groter viskositeit, makliker sal stof vloei.
- Neem toe met kragte en C-atome.

Kraking

Is die opbreek van molekule met groot molekulêre massa in molekule met 'n kleiner molekulêre massa.

Hidro-halogenasie

As 'n koolwaterstof 'n waterstofhalied by kry d.m.v. addisiereaksies.

Hidrasie

Dit is as 'n koolwaterstof 'n watermolekuul by kry d.m.v. addisiereaksies.

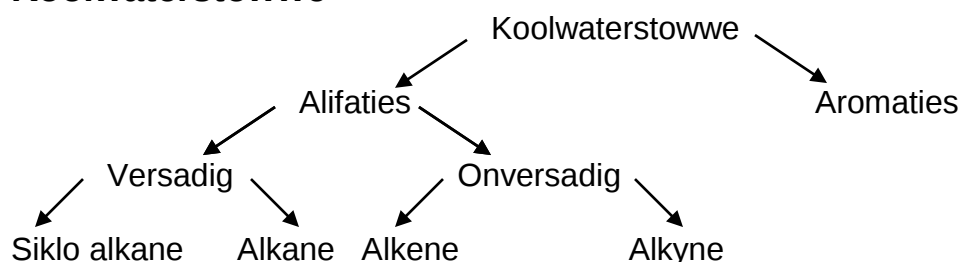
Hidro-genasie

Is die addisiereaksie wat plaasvind indien waterstof saam 'n katalisator tot 'n onversadigde koolwaterstof toegevoeg word.

Aromatiese verbindings

- 1/Meer ringe wat uit 5/6 koolstofatome bestaan.
- Ringe van 6 koolstofatome = arene/benseen ringe.
- Aangename reuke.

Koolwaterstowwe

Vlugtigheid

- Mate waarin 'n vloeistof in 'n damp verander.
- Neem af met toename in C-atome.

Dampdruk

- Verwys na druk wat deur gevormde damp veroorsaak word.
- Hoe sterker die intermolekulêre kragte, hoe minder vlugtig is 'n stof en hoe laer word die dampdruk.